

Hunanasesiad 2025-26 (rhan o Adroddiad Blynyddol 2025-26)

Pwrpas y cyflwyniad

Rhoi cyfle i aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried ein prif gryfderau a'n risgiau cyn i ni gwblhau ein Hunanasesiad.

- ▶ Cryfderau/llwyddiannau yn seiliedig ar :
 - ▶ Adroddiad perfformiad blynyddol a'n Hunanasesiad
 - ▶ Adborth Archwilio Cymru, Arolygaeth Gofal Cymru, Estyn
 - ▶ Materion yn codi yn y drefn Herio a Chefnogi perfformiad

- ▶ Risgiau/heriau yn seiliedig ar :
 - ▶ Prif risgiau yn y gofrestr risg corfforaethol
 - ▶ Adborth Archwilio Cymru, Arolygaeth Gofal Cymru, Estyn
 - ▶ Materion eraill yr ydym wedi eu hadnabod a'u cynnwys yng Nghynllun y Cyngor
 - ▶ Materion yn codi yn y drefn Herio a Chefnogi perfformiad

Cefndir

- ❖ Nid yw pob risg/cryfder wedi ei restru yn y cyflwyniad yma – **y prif rai a welir yma.**
- ❖ Bydd nifer fawr o'n cryfderau a'n risgiau yn cael eu cynnwys yn rhannau eraill yr adroddiad blynyddol, yn enwedig ble mae nhw'n ymwneud â phrosiectau Cynllun y Cyngor a'n gwaith dydd-i-ddydd. Er mwyn osgoi ail-adrodd, nid ydym (gan amlaf) yn eu rhestru yn yr Hunanasesiad hefyd.
- ❖ Mae 'Gwynedd Effeithlon' yn llawer mwy corfforaethol ei natur gan fod nifer o'r cryfderau a'r gwendidau sydd i'w gweld yma yn rai sefydliadol.

Gwynedd Ofalgar

*“Cefnogi trigolion
Gwynedd i fyw
bywydau llawn a
diogel yn ein
cymunedau”*

Cryfderau/Llwyddiannau



- ❖ Pennaeth Adran Newydd i'r Adran Oedolion yn weithwraig gymdeithasol ac yn cynnig cyfle i broffesiynoli ac ail ystyried systemau a strwythurau gweithredu'r Adran.
- ❖ Cynnydd yn y defnydd priodol o daliadau uniongyrchol ac ymarfer seiliedig ar gryfder a datblygiadau yn y maes tai gofal ychwanegol
- ❖ Defnydd o dechnoleg a dulliau amgen o ddarparu gwasanaeth.
- ❖ Cydweithio gyda sefydliadau iechyd, yr heddlu a'r trydydd sector i gefnogi canlyniadau da i bobl wedi cryfhau'n sylweddol.
- ❖ Cynllunio strategol - Llechen Lân wedi ei gyhoeddi ac ar fin cael ei gyfoesi. i-Lechen gwasanaethau plant ac asesiad anghenion tai ar waith.
- ❖ Academi Gofal Gwynedd yn llewyrchu a chyffrous.
- ❖ Adolygiad gwasanaethau plant ag anabledd ar fin cael ei gyhoeddi i alluogi ystyried datblygiadau.

Gwynedd Ofalgar

*“Cefnogi trigolion
Gwynedd i fyw
bywydau llawn a
diogel yn ein
cymunedau”*

Risgiau/Heriau

- ❖ Tueddiadau demograffeg fel a nodwyd gan Llechen Lân yn arwain at ddiffyg gweithlu angenrheidiol a galw a chostau cynyddol. Hyn yn wir i'r dyfodol hefyd.
- ❖ Ein gallu i ddarparu gofal cartref, preswyl a nyrso oherwydd dwyster anghenion a phrinder gweithlu. Argymhellion gweithredu Llechen Lân wedi eu mabwysiadu i wrthweithio'r heriau hyn.
- ❖ Pwysigrwydd cydweithio amlddisgyblaethol i sicrhau gwasanaethau o'r safon uchaf a rheoli costau'n effeithiol. Parhau gyda'r cryfhau ar weithio gyda phartneriaid fel iechyd, yr heddlu, y trydydd sector, a darparwyr gofal yn hanfodol i gyflawni hyn.
- ❖ Heriau i gynllunio'r gweithlu yn effeithiol fyddai'n golygu na allwn ddarparu'r gwasanaethau gorau i bobl Gwynedd.
- ❖ Heriau DoLS – a'r heriau o lenwi swyddi i weithredu'r gweithdrefnau hynny

Risgiau/Heriau

Gwynedd Ofalgar

*“Cefnogi trigolion
Gwynedd i fyw
bywydau llawn a
diogel yn ein
cymunedau”*

- ❖ Os nad yw gwasanaethau Busnes, Comisiynu a Monitro Gofal yn effeithiol ac effeithlon, mae risg i ddiogelwch unigolion a staff, yn ogystal a risg nad ydym yn darparu gwasanaethau o safon i drigolion Gwynedd.
- ❖ Methu cael asesiadau iechyd meddwl y tu allan i oriau gwaith yn gadael unigolion mewn perygl ac yn wynebu trallod iechyd meddwl heb gefnogaeth briodol
- ❖ Rhoi Mosaic a Magic Notes ar waith – risg sylfaenol mawr – a diffyg cefnogaeth am rai misoedd
- ❖ Datblygiadau dileu elw yn y gwasanaethau darparu i blant yn genedlaethol
- ❖ Cystadleuaeth cyflogau siroedd y rhanbarthau cyfagos

Cryfderau/Llwyddiannau

Gwynedd Yfory

“Rhoi'r cychwyn gorau posibl mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc”

- ❖ Mae deilliannau arolygu ysgolion cynradd ac uwchradd yn gryf yn gyffredinol.
- ❖ Cymorth o ran bodloni anghenion dysgwyr/darpariaeth y Gymraeg – gan gynnwys y gyfundrefn Addysg Drochi.
- ❖ Polisi Iaith newydd allan i ymgynghoriad
- ❖ Strategaeth Ysgolion 2026-2036 mewn lle
- ❖ Polisi Cludiant Addysg – cael ei ddatblygu
- ❖ Trefniadau Cynhwysiad newydd mewn lle a sefydlu gwasanaeth newydd ADY Gwynedd ar y gweill
- ❖ Cryfhau llais y plentyn mewn gweithdrefnau gwasanaethau cymdeithasol ac hefyd drwy fforwm Ieuenctid y sir
- ❖ Cynlluniau cyfalaf yn datblygu'n dda – Ein Harglwyddes ar safle; Tryfan, Hirael a Bontnewydd yn y camau cynllunio
- ❖ Gweithlu gwasanaethau cymdeithasol plant brwdfrydig ac eiddgar mewn sefyllfa heriol dros ben
- ❖ Y cyfle i sicrhau bod ein trefniadau diogelu mewn ysgolion i'r safon gorau posibl a chyflawni cynnwys ein Cynllun Ymateb i adroddiad Cyfiawnder trwy ein Dewrder.

Gwynedd Yfory

*“Rhoi'r cychwyn
gorau posibl mewn
bywyd i'n plant a'n
pobl ifanc”*

Risgiau/Heriau



- ❖ Trefniadau diogelu mewn ysgolion i'r safon gorau posibl a chyflawni cynnwys ein Cynllun Ymateb i adroddiad Cyfiawnder trwy ein Dewrder ac adolygiad ar y cyd Estyn & AGC (Tach 2025).
- ❖ Demograffi, a'r effaith ar hyfywdra y gyfundrefn ysgolion presennol.
- ❖ Trefniadau monitro, gwerthuso a hyrwyddo presenoldeb disgyblion.
- ❖ Darpariaeth ar gyfer disgyblion sydd ag anawsterau cymdeithasol, emosiynol ac ymddygiadol, a sicrhau trefniadau monitro a gwella ansawdd y ddarpariaeth honno.
- ❖ Methu darparu gwasanaethau Arlwyo a Glanhau yn ddigonol a diogel
- ❖ Sefyllfa heriol arweinyddiaeth adran plant y Cyngor ar hyn o bryd.

Gwynedd Lewyrchus

*“Cryfhau'r economi
a chefnogi trigolion
Gwynedd i ennill
cyflog teilwng”*

Cryfderau/Llwyddiannau



- ❖ Cynllun Adfywio Lleol wedi'i greu ar gyfer pob un o'r 13 ardal adfywio yn y Sir.
- ❖ Buddsoddiad o £2M yng nghanol trefi drwy'r rhaglen adfywio 'Trawsnewid Trefi', gan gynnwys gwelliannau yng nghanol Dinas Bangor, Porthmadog a Phwllheli.
- ❖ Buddsoddiad o £8.2M yng Ngwynedd drwy'r gronfa ffyniant gyffredin (SPF). Dros 130 o fusnesau wedi derbyn cymorth ariannol drwy grantiau busnes.
- ❖ Datblygwyd 'Cynllun Economi Ymwelwyr Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035' ar y cyd gan Gyngor Gwynedd ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.
- ❖ Gwaith i sefydlu'r Ardoll Ymwelwyr wedi datblygu'n dda.
- ❖ Parc Gwyddoniaeth Trawsfynydd – pecyn cyfalaf £20M bron yn ei le a'r achos busnes wedi ei gwblhau.
- ❖ Cynllun Twf – prosiect Glynllifon a Bryn Cegin yn disgwyl cymeradwyaeth y CBC mis yma.

Risgiau/Heriau

Gwynedd Lewyrchus

*“Cryfhau'r economi
a chefnogi trigolion
Gwynedd i ennill
cyflog teilwng”*

- ❖ Goblygiadau yn sgil Rhaglen ARFOR yn dod i ben - wedi arwain at addasiad posibl i Gynllun y Cyngor i sefydlu prosiect newydd “Nôl i Wynedd”
- ❖ Rhaglen SPF yn dod i ben gyda dim ond trefniadau pontio rhannol wedi eu cadarnhau drwy'r cronfeydd newydd (Balchder Bro a Chronfa Twf Leol).
- ❖ Lleihad sylweddol mewn cyllid, hyblygrwydd a sgôp o gymharu â SPF yn creu ansicrwydd ynghylch cyllid a gweinyddiaeth i'r dyfodol.
- ❖ Canol Dinas Bangor – parhau i geisio sefydlu'r pecyn cyfalaf ar gyfer yr Hwb lechyd

Cryfderau/Llwyddiannau

Gwynedd Glyd

*“Cefnogi pobl
Gwynedd i fyw
mewn cartrefi
addas a
fforddiadwy yn eu
cymunedau”*

- ❖ Wedi lleihau'r nifer o bobl sy'n ddigartref yn ddiweddar (25%) a chostau llety argyfwng
- ❖ Ers 2021 mae'r Cynllun Gweithredu Tai wedi arwain at
 - ❖ 357 tŷ gwag yn ôl i ddefnydd
 - ❖ dros 500 o dai cymdeithasol newydd (139 yn y flwyddyn ddiwethaf)
 - ❖ 59 tŷ wedi eu prynu i'w gosod
 - ❖ Dau ddatblygiad Tŷ Gwynedd (rhannu ecwiti) ar safle
- ❖ Cynlluniau Cyfalaf sylweddol ar gyfer darparu Llety Argyfwng – 14 uned wedi eu hagor ar Stryd Fawr Bangor, Lle Da (GISDA) wedi ei gwblhau, Tŷ Glyn gwerth £4.6m a Penrallt gwerth £16.6m i ddatblygu 90 uned pellach ar y gweill.
- ❖ Safle Penrhos – wedi denu grant ychwanegol gan Lywodraeth Cymru (£7M). Gwaith adeiladu ar safle. Achos busnes Cartref Nyrsio (sector gyhoeddus) wedi ei gwblhau.
- ❖ Cartrefi Grwpiau Bychan – dau yn weithredol (Morfa Bychan a Deiniolen), a dau arall ar y gweill yn Edern a Chricieth
- ❖ Siop Un Stop Tai wedi ei sefydlu mis Medi 25 ar gyfer holl ymholiadau tai a llety.
- ❖ Wedi cynyddu'r Premiwm Treth Cyngor Tai gwag i 150% i'w ail fuddsoddi yn y maes tai yn bennaf

Gwynedd Glyd

*“Cefnogi pobl
Gwynedd i fyw
mewn cartrefi
addas a
fforddiadwy yn eu
cymunedau”*

Risgiau/Heriau

- ❖ Digartrefedd yn parhau yn her – angen parhau gyda chynlluniau uchelgeisiol.
- ❖ Gweithredu'r Bil Digartrefedd a Thai Cymdeithasol
- ❖ Rheoli disgwyliadau a thensiynau yn ymwneud â cheisiadau datblygiadau tai cymdeithasol.
- ❖ Dyfodiad y Bil Diogelwch Adeiladu (Cymru) a chyflawniad materion yn ymwneud a diogelwch unedau byw amlfeddiannaeth
- ❖ Cynnydd yng nghostau adeiladu, argaeledd contractwyr a gweithlu digonol. Ee manddaliadau, tai Prynu i Osod.
- ❖ Defnydd o bwerau cynllunio fel un o'n ymyraethau ar gyfer Rheolaeth Ail-Gartrefi yn y sir, yn arbennig yng nghyd-destun Erthygl 4.



Cryfderau/Llwyddiannau

Gwynedd Gymraeg

*“Sicrhau ein bod yn
rhoi pob cyfle posibl
i'n trigolion
ddefnyddio'r Gymraeg
yn y gymuned”*

- ❖ Mae'r Gymraeg yn rhan allweddol o holl waith y Cyngor, ac unrhyw gynlluniau sydd yn effeithio ar bobl Gwynedd.
- ❖ Mae'r Cyngor wedi moderneiddio ac ehangu'r ddarpariaeth drochi ar gyfer dysgu Cymraeg i blant, a mae'n bwriadu cynyddu'r ddarpariaeth addysg drwy gyfrwng y Gymraeg yn y sir ymhellach.
- ❖ Strategaeth Iaith newydd mewn lle ar gyfer 2026-2032 a'r Fenter Iaith wedi ei sefydlu ac yn gosod y sylfeini
- ❖ Polisi Iaith Addysg newydd wedi'i fabwysiadu

Risgiau/Heriau

Gwynedd Gymraeg

**“Sicrhau ein bod
yn rhoi pob cyfle
posibl i'n trigolion
ddefnyddio'r
Gymraeg yn y
gymuned”**

- ❖ Cynllunio'r Gweithlu – canfyddiad am safon iaith
- ❖ Pobl ifanc Cymraeg eu hiaith yn mudo.
- ❖ Lleihad defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned

Cryfderau/Llwyddiannau

Gwynedd Werdd

*“Gwarchod
harddwch naturiol y
Sir ac ymateb yn
gadarnhaol i'r
argyfwng newid
hinsawdd”*

- ❖ Strategaeth Wastraff newydd yn cael ei llunio
- ❖ Cydweithio ar gynlluniau cyfalaf sylweddol yn y maes ailgylchu gyda chymorth WRAP
- ❖ Strategaeth Llifogydd wedi ei mabwysiadu sy'n amlygu'r peryglon presennol ac i'r dyfodol o lifogydd ac erydu arfordirol yn y Sir a sut y bydd y risgiau yn cael eu rheoli.
- ❖ 570 o bobl wedi derbyn cymorth i wella eu cartrefi a lleihau defnydd ynni.
- ❖ Parhau i allu denu grantiau ynni sylweddol er mwyn lleihau allyriadau carbon o adeiladau, prynu cerbydau trydan a gwaith cadwraeth natur. (£12.3m rhwng 19/20 a 24/25)
- ❖ Nifer o brosiectau Cynllun Teithio Llesol wedi eu cyflawni yn ystod y flwyddyn
- ❖ Wedi llwyddo i leihau ein hallyriadau carbon 32% ers 2019

Risgiau/Heriau

Gwynedd Werdd

*“Gwarchod
harddwch naturiol y
Sir ac ymateb yn
gadarnhaol i'r
argyfwng newid
hinsawdd”*

- ❖ Cyrraedd y targed ailgylchu cenedlaethol o 70%
- ❖ Mae angen moderneiddio safleoedd trin gwastraff ynghyd â gwneud gwelliannau i'n canolfannau ailgylchu.
- ❖ Mae risg sylweddol yn bodoli o lifogydd mewndirol ac o'r môr allai gael effaith niweidiol ar nifer o gymunedau megis Fairbourne.
- ❖ Methu cwrdd â'r uchelgais yn y Cynllun Argyfwng Hinsawdd a Natur fod... 'Cyngor Gwynedd yn garbon sero net ac yn ecolegol gadarnhaol erbyn 2030'. Mae hyn yn risg ymarferol a chyllidol i'r Cyngor.
- ❖ Datblygu Cynllun Datblygu Lleol newydd – disgwyliadau a newidiadau cenedlaethol yn gallu arwain at oedi
- ❖ Masnachfireinio Trafnidiaeth gyhoeddus a'i effaith ar gludiant mewn ardaloedd gwledig.
- ❖ Diogelu adeiladau peryglus e.e. Corbett Arms, a gweithredu ar faterion gorfodaeth rheolaeth adeiladu.

Gwynedd Effeithlon

*“Rhoi trigolion
Gwynedd yn gyntaf
gan eu trin yn deg a
sicrhau bod y Cyngor
yn perfformio'n
effeithiol ac
effeithlon”*

Cryfderau/Llwyddiannau



- ❖ Cyllideb refeniw wedi ei gosod gyda chynnydd treth llai na'r 5% ragwelwyd yn y CATC a heb doriadau pellach i wasanaethau
- ❖ wedi gallu cynnwys buddsoddiad uwch mewn sawl maes heriol
- ❖ Arian wrth gefn yn parhau yn iach (£21M) ar hyn o bryd –dim defnydd ohonynt wrth osod cyllideb
- ❖ Adroddiad Local Partnerships yn cadarnhau trefniadau Llywodraethiant cryf
- ❖ Trefniadau Herio Perfformiad wedi eu datblygu ymhellach
- ❖ Adolygu'r gefnogaeth a ddarperir fel corff lletya/ arweiniol i nifer o wasanaethau rhanbarthol
- ❖ Mae'r Cyngor yn casglu barn trigolion mewn sawl ffordd wahanol er mwyn gwella gwasanaethau – Arolwg Preswylwyr Cenedlaethol
- ❖ Arolwg Llais Staff blynyddol – arwain at welliannau pendant
- ❖ Ymwybyddiaeth a pherchnogaeth o faterion Diogelu wedi lledaenu ar draws y Cyngor. Adolygiad Diwylliant Ffordd Gwynedd ar fin cychwyn
- ❖ Gwaith partneriaethol yn parhau yn gadarn e.e. CBC, Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, Trydydd Sector, diwydiant ymwelwyr

Risgiau/Heriau

Gwynedd Effeithlon

*“Rhoi trigolion
Gwynedd yn gyntaf
gan eu trin yn deg a
sicrhau bod y Cyngor
yn perfformio'n
effeithiol ac
effeithlon”*

- ❖ Heriau Cyllideb Refeniw yn deillio o'r cynnydd parhaus yn y galw yn y meysydd gofal, costau ynni, chwyddiant cyffredinol, ADY, demograffi ayb
- ❖ Trafferthion recriwtio i swyddi mewn rhai meysydd rheng flaen sy'n gallu peryglu parhad gwasanaeth
- ❖ Datblygu ein trefniadau a'n gweithdrefnau asesu rheoli risgiau corfforaethol gan sicrhau cysondeb ar draws y sefydliad
- ❖ Esblygiad Cyd Bwyllgor Corfforedig
- ❖ Methiant yn systemau'r Cyngor a bygythiad at ddata mewn achos o ymosodiad Seibr.
- ❖ Cyflwyniad systemau mawr newydd megis System Rheoli Sefydliad a Mosaic yn ystod y flwyddyn ac adolygiad o'r System Gyfrifeg yn 2026–27.
- ❖ Cynllun Asedau yn parhau dan bwysau ond wedi gwella yn sgil symud Cynnal a Chadw i refeniw.
- ❖ Rhagolygon ariannol y ddwy flynedd nesa a'r effaith ar ein Cynllun Ariannol Tymor Canolig
- ❖ Effaith etholiad Senedd 2026
- ❖ Sgîl effaith y pwyslais ar y Cynllun Ymateb: Cyfiawnder Drwy Ein Dewrder ar ein gallu i gyflawni mewn meysydd eraill